

ලික්ස්

ඇලියම් ඇම්පෙලෝප්‍රසම් කල්ටිවාට් පෝරම් - *Allium ampeloprasum cv Porrum*

කුලය - ඇලියේසි

ලික්ස් අයත් වන්නේ එෂියා අයත්වන ඇලියේසි කුලයටය. නමුත් මෙම බෝගයේ ප්‍රධාන වෙනස වන්නේ එහි බල්බ නොසෑදීමයි. අප රටේ විවිධ ආකාරයට ලික්ස් ආකාරයට ගන්නා නිසා එය නැම විටම වෙළඳපොලෙහි සැලකිය යුතු මිලකට අලෙවි වේ. කෙසේ වුවද එෂියා වර්ග මිල සැහෙන ඉහළ මට්ටමක පවතින අවස්ථා වලදී, එෂියා සඳහා ආදේශකයක් ලෙසද ලික්ස් භාවිතා කිරීම ශ්‍රී ලාංකිකයන් අතර ජනප්‍රිය පුරුද්දක් වී තිබේ.

දේශගුණික අවශ්‍යතා

ලික්ස් වගාව සඳහා වඩා සුදුසුවන්නේ අප රටේ උඩරට ප්‍රදේශයයි. උඩරට තෙත් කළාපයට හා අතර මැද කළාපයට අයත් නුවරඑළිය හා බදුල්ල දිස්ත්‍රික්ක වල පවතින සිසිල් කාලගුණික තත්ව යටතේ මෙම බෝගය හොඳින් වඩිනාය වේ.

පස

කාබනික ද්‍රව්‍ය බහුලව අඩංගු වන සාරවත් පස් බෝගය සඳහා වඩා සුදුසුය. පසෙහි තිබිය යුතු යෝග්‍යතම පී.එච්.අගය 5.0 - 6.00 වේ.

නිර්දේශිත ප්‍රභේද

ලාප් ලෝග් සමර් - මෙම ප්‍රභේදයේ පත්‍ර පටුය. දිගුය. සෘජුව පිහිටා ඇත. තද නිල් - කොළ පැහැතිය. කඳ, ලා කොළ-සුදු පැහැතිය.

බීජ අවශ්‍යතාවය

හෙක්ටයාරයකට ග්‍රෑම් 3750.

තවත් පාලනය

බිම පෙරළා ඉතා හොඳින් සියුම්ව පස සකසා ගන්න. හෙක්ටයාරයක් සඳහා මීටර් 3 ක් දිග, මීටරයක් පළල හා සෙ.මී. 20 පමණ උස පාත්ති 200-225 අවශ්‍ය වේ.

මෙම පාත්ති වලට, හොඳින් දිරාපත්වූ ගොම පොහොර සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක්ද ත්‍රිත්ව සුපර් පොස්පේට් ස්වල්පයක්ද බැගින් දමා පස සමඟ කළුවම් කරන්න.

පසෙහි පී.එච්. අගය 5 ට වඩා අඩු වූ විටදී නිර්දේශිත අන්දමට පසට හුණු යොදන්න. උදා: පී.එච්. අගය 4.9 වන විටදී අළු හුණු කි.ග්‍රෑ. 1200 හෙක්ටයාරයට යෙදිය යුතුය. හුණු යෙදීම කළ යුත්තේ බීජ වැපිරීමට සති 03 කට පමණ පෙරදීය.

තවත් දැමිය යුතු කාලය

- උඩරට තෙත් කළාපය - වසර පුරාම
- උඩරට අතර මැද කළාපය - ඔක්තෝබර් - නොවැම්බර්.

සියුම් මතු පිටක් සිටිනකේ සකසා ගත් තවත් පාත්ති වල එකිනෙකට සෙ.මී. 15 පරතරයකින් වූ ජේලි දිගේ බීජ දැමීම හෝ වැපිරීම කළ හැකිය. බීජ දැමීමෙන් පසු තුනී පස් තට්ටුවකින් වසන්න.

තවනට අවශ්‍ය වන පරිදි තෙතමනය ලබා දෙන්න. තවත් පැල වලට උදය පාන්දරින් පත්‍රවල පිණි සේද යන පරිදි ජලය සපයන්න. තවනේ වල් පැල හා කෘමි රෝග ආදිය පාලනය කර ගැනීම කෙරෙහිද සැලකිලිමත් වන්න. පැල කුඩා අවධියේදී කියත් පණු හානිය වළකා ගැනීම සඳහා කාබොෆිසූරාන් ස්වල්පය බැගින් පාත්ති වලට යෙදිය හැකිය.

ලික්ස් පැල කුඩා කාලයේදී වැඩි අවධානයකින් යුතුව රැක බලාගත යුතුය. සිටුවීමට සුදුසු තත්වයේ ඇති පැන්සලක් පමණ කඳ මහත්වූ පැල තවනෙන් ලබා ගැනීම සඳහා මාස 2 1/2 - 3 පමණ කාලයක් ගත වේ.

කේෂ්ත්‍රය පිළියෙල කිරීම.

සෙ.මී. 30 - 40 ගැඹුරට පස පෙරළා හොඳින් කැට පොඩි කර ගන්න. හෙක්ටයාරයකට ටොන් 10 - 20 පමණ, දිරාපත්වූ කාබනික ද්‍රව්‍ය පසට යොදන්න. පසෙහි පී.එච් අගය 5 වඩා අඩු නම් නිර්දේශිත පරිදි අවශ්‍ය වන අළු හුණු ප්‍රමාණය පසට යොදන්න. මීටර් 1.2 පමණ පළල් මීටර් 3 පමණ දිග පාත්ති සකසා ගන්න. මෙවැනි පාත්ති 2750 පමණ සංඛ්‍යාවක් හෙක්ටයාරයක වගාවක් සඳහා අවශ්‍ය වේ.

පැල සිටුවීම හා පරතරය

තවනෙහි නියම ප්‍රමාණයකට වැඩි ඇති නිරෝගි පැල ප්‍රවේගයෙන් ගලවන්න. එකී පැලවල පත්‍ර හා මුල් කෙළවරින් මඳක් කපා දමා සිටුවන්න.

පේලි අතර සෙ.මී. 15 සහ පේලියක පැල අතර සෙ.මී. 10 වනසේ එක් ස්ථානයක එක පැලය බැගින් සිටුවන්න.

පොහොර යෙදීම

	යුරියා හෙ/කි.ග්‍රෑ.	ත්‍රිත්ව සුපර් පොස්පේට් හෙ/කි.ග්‍රෑ.	මියුරියේට් ඔෆ් පොටෑෂ් හෙ/කි.ග්‍රෑ.
මූලික පොහොර	85	275	50
සති 4 දී	85	-	-
සති 8 දී	85	-	50
සති 12 දී	85	-	-
සති 16 දී	85	-	50

වල් පැලැටි පාලනය

සති 2 දී පාත්ති වල වැඩි ඇති වල් පැල පළමු වරට ගලවා දමන්න. ඉන්පසු සෑම පොහොර යෙදීමකටම පෙර ද වල් පැල ඉවත් කරන්න.

පොහොර යොදන සෑම අවස්ථාවකටම පසුව ගස් අසලට පස් එකතු කරන්න. මෙමගින් ලික්ස් ගාකයේ දණ්ඩ සෘජුව සහ සුදු පැහැතිව තබා ගැනීමටද ඉඩ ලැබේ.

ජල සම්පාදනය

පැල සිටුවා දින 4 පමණ ගතවන තෙක් දිනපතා වගාවට ජලය සපයන්න. ඉන්පසු අවශ්‍යතාවය මත දින 3 - 4 වරක් බැගින් ජලය සපයන්න.

මිශ්‍ර වගාවක් ලෙස

නුවරඑළිය ප්‍රදේශයේ බොහෝ ගොවීන් විසින් ලික්ස් වගා කරන්නේ එකම පාත්තියෙහි බීට්, කැරට්, සලාද වැනි බෝග සමඟ මිශ්‍ර වගාවක් ලෙසය. ලික්ස් වගාවෙන් අස්වැන්න ලබා ගැනීමට මාස 4 1/2 - 6 පමණ ගතවන නිසා මෙමගින් වැඩි ආදායමක් මෙන්ම භූමියෙන් වැඩි ඵලදායිතාවයක්ද ලබා ගැනීමට ඔවුන්ට හැකිවී තිබේ.

කෘමි පාලනය

මෑතකදී නුවරඑළිය ප්‍රදේශයට විශාල තර්ජනයක්වූ “ලීරියොමයිසා නුඩොබ්‍රෙන්සිස් ” නැමති පත්‍ර කෘමිණිණියාගේ හානිය නිසා ලික්ස් වගාවන්ට විශාල තර්ජනයක් ඇතිවී තිබේ. ඇලෙන සුළු ද්‍රවයක් තැබිරු කහ පැහැති පොලිතින් උගුල් යෙදීම, රෝගී ගාක කොටස් විනාශ කිරීම හා බෝග මාරුව මගින්ද නිර්දේශිත කෘමි නාශකයක් යෙදීමෙන්ද මෙම හානිය පාලනය කරගත හැකිය.

රෝග පාලනය

දම් පැහැ පුල්ලි රෝගය

මේරු පත්‍රවල දම් - දඹුරු පැහැති පැල්ලම් හට ගනී.

සිටුවීමට පෙර බීජ ප්‍රතිකාර කිරීම, බෝග මාරුව හා නිර්දේශිත දීලීර නාශකයක් යෙදීමෙන් රෝගය පාලනය කරගත හැකිය.

අස්වනු නෙලීම

සිටුවා මාස 4 1/2 දී පමණ අස්වනු නෙලීම ආරම්භ කළ හැකිය. ගස්වල කඳෙහි ප්‍රමාණය අනුව ශ්‍රේණි කර හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන පරිදි ලණු පැදුරු වැනි ද්‍රව්‍යයකින් ආවරණය කර මිටි බැඳ වෙළඳපොලට යවන්න.

අස්වැන්න

හෙක්ටයාරයකට මෙ.ටොන් 19 - 24.